

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Metropolis Salisbvr gensis

Continens Fvndationes Et Erectiones Monasteriorvm, Et Ecclesiarum
Collegiatarum, &c. per Boiarum, ac loca quædam vicina

Hund, Wiguleus

Monachii, 1620

Praepositi Bernriedenses.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13578

persona hanc nostræ Constitutionis paginam scienter contra eam temerè veni-
re tentauerit, secundò, tertio uè commonita, si non congrua satisfactiōe emen-
dauerit, potestatis honorisq; sui dignitate careat, reamq; diuino iudicio existere
de perpetrata iniquitate cognoscat: & à sanctissimo corpore & sanguine Dei &
Domini nostri Redemptoris IESV Christi aliena fiat, atq; in extremo examine di-
strictæ ultioni subiaceat, Cunctis autem eidem loco iusta seruantibus sit pax Do-
mini nostri IESV Christi, quatenus & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud
districtum iudicem præmia æternæ pacis inueniant, Amen, Amen, Amen.

D. Calistus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Datum Laterani per manum Hugonis Sanctæ Rom. Ecclesiæ subdiaconi,
2. Idus Nouembr. Indictione prima. Incarnationis Dominicæ anno MCXXII.
Pontificatus autem Domini Calisti Papæ secundi, anno quarto.

Iohannes Episcopus Seruus Seruorum Dei, dilecto filio. Præposito Monasterij
S. Georgij extra muros Augustenses, per Præpositum soliti gubernari, salutem &
Apostolicam benedictionem. Ad Audientiam nostram peruenit, quod tam di-
lecti filij Præpositus & Conuentus Monasterij in Bernried per Præpositum soliti
gubernari, Ordinis Sancti Augustini, Augusten. dioces. quam prædecessores eorū
decimas, terras, domos, possessiones, vineas, molendina, nemora, redditus, iura,
jurisdictiones, & quædam alia bona ipsius monasterij, datis super hoc literis con-
fectis exinde publicis instrumentis, interpositis iuramentis, factis renunciatio-
nibus, & pænis aduersis in grauem eiusdem Monasterij læsionem nonnullis Cle-
ricis, & Laicis eorum ad vitam, quibusdam verò ad nō modicum tempus, & aliis
perpetuo, ad formam, vel sub censu omnium feudum antecessorum, quorum a-
liqui super his confirmationis literas in forma comūni à sede Apostolica impe-
trasse dicuntur. Cum itaq; * nūc intersit læsis Monasteriis subuenire, discretio-
ni tuæ per Apostolica scripta mādamus, quatenus ea quæ de bonis prædicti mo-
nasterij per concessiones huiusmodi alienata inueneris illicitè vel distracta, nō
obstantibus literis, instrumentis, iuramentis, renunciacionibus, pænis & confir-
mationibus supradictis, ad jus & proprietatem, eiusdem, monasterij legitime
reuocare procures. Contradictores per censuram Ecclesiasticam, appella-
tione postposita compescendo. Testes autem qui fuerint nominati, si se gratia,
odio, vel timore subtraxerint, cēsura simili cessante compellas veritati testimo-
nium perhibere. Datum *Aumioni*, Non. Ianuar. Pontificatus nostri Anno sexto.

PRÆPOSITI BERNRIEDENSES.

C. I. OTTO Anno Christi 1120.

*Circa hæc tempora fuit iuxta ripam fluminis, in loco qui vocatur Epraticus, nunc vul-
gariter Eppach, monasterium quoddam sacrarum virginum, distans unum miliare à Ce-
nobio Weilenprunn: in quo claruit triginta sex annis B. Herluca virgo & monialis, ex
Alemannorum siue Sueuorum stirpe progenita. Hæc, inquam, virgo Herluca habuit
vnam secum in Collegio sacræ virginem nomine Iuditham, filiam cuiusdam nobilissimi
viri Rudberdi, & Hadeviga uxoris eius qui etiam pariter in eodem loco reliquerunt se-
culum. Quæ Iuditha cum postmodum infirmari capit, & alia quædam virgo Luicarda,
quæ fuit Herluca neptis, languore inualecente decubissent in lectulis, audita est inter eas
altercatio iucunda de prioratu migrandi ad caelestia regna: tandē mortua aliquoties Beata
Herluca apparuit, paucis post annis moritur & Beata Herluca sepeliturque in Cenobio
Beronicenti quod viuens frequenter inuisit, etiam moriens deserere noluit.*
Anno Domini 1131.

*Vid. vitam
B. Herluca
& Reuer. B.
Grosjero
eistam.*

Paulus

Paulus Canonicus Ecclesie Ratisponen. ab Henrico Imp. IV in exilium actus, suscepit in hoc Canobio recens fundato habitum Ordinis Canonico Regularium, & scripsit defenditq. vitam Gregorij Papa VII. deinde res gestas B. Herluca virginis & monialis in canobio Epitaphico, unum milliare distans a monasterio SS Petri & Pauli in Wessenpruon, qua virgo moriens a suis in canobio Beronicensi sepeliri voluit, cuius verba adhuc conspicitur in media Eccles.

Ad. R. P.
Gretser. de
hoc Paulo
Bernrieder

II. HERMANNVS. An. 1152.

III. HENRICVS An. 1167.

IV. EBERHARDVS An. 1190.

An. 1211. Otto Comes de Vallay dedit Canobio liberam potestatem eligendi advocatum, in villa Malchingen. Idem Comes Otto contulit huic Canobio privilegium, ut omnes, qui in hac Ecclesia contrahunt matrimonia, perpetuo jure eidem cum omni sua posteritate inferuirent, Dat in Bernried. An. 1211.

V. OTTO II. An. 1226.

VI. REMBOTHVS. An. 1268. Hic Synodo Augustana, quam Sigefridus Episcopus celebravit An. 1287. una cum reliquis Prælatibus interfuit.

VII. CVNRADVS. An. 1300. Interfuit Synodo quam Fridericus Episcopus Augustæ habuit. Henricus & Otto germani fratres Duces Bavaria omnia bona Monasterij una cum suis subditis ab omnibus exactionibus exemerunt, ambo enim diu in hoc Monasterio fuerunt propterea excommunicationem An. 1323.

VIII. VDALRICVS An. 1330.

IX. IOHANNES An. 1367.

Ludovicus Imp. & Dux Bavaria donavit huic Canobio Ecclesiam parochialem in Haymshouen. eò quod plurima bona fuerint a monasterio ablata An. 1345.

Iste Præpositus Sacellum extraxores Ecclesie in honorem S. Mariæ Magdalena, Sanctæq. virginis & martyris Catharinæ sumptibus monasterij curavit.

X. VDALRICVS II. An. 1381. hic extruxit templum in honorem gloriosiss. Virginis, in quo nuptiæ celebrarentur, quod dedicavit Fr. Albertus Episcopus Salonen. Ordinis Fr. Minorum, & Episcopi Augustani Burchardi Coadiutor An. 1382.

XI. IOHANNES II. An. 1410.

Interfuit Synodo, quam Anselmus Episcopus Lauinge habuit. An. 1414.

Petrus Episcopus Augustanus Præpositum & Conuentum redegit in meliorem formam iustiq. ut acceptaret statuta Brandæ tit. S. Clementis presbyteri Cardinalis an. 1422.

XII. VDALRICVS III. An. 1425. Iste Præpositus propter nimiam tenacitatem, vel potius auaritiam, noluit quotannis ut fama habet sui Canobij famulis aliquid dare, ut imaginem Christi in sepulchro resurgentis in festo Ascensionis ducerent in sublime, sed ipse solus euexit, & subito decidit, de quo hoc habetur Epitaphium: Anno Domini 1433, obrutus est Dominus Præpositus hic.

XIII. IOHANNES III. An. 1433.

IOANNES Tit. S. Martini in montibus Presbyter Cardinalis de Bavaria virgaciter nuncupatus, dedit huic Præposito facultatem eligendi confessarium, quem cunq. vellet, & licentiam absoluedi ab omnibus censuris Ecclesiasticis. Quam licentiam Callistus Papa III. ratam habuit: idemq. Pontifex iussit bona iniusto titulo ablata Canobio sub pena excommunicationis restituere: omnia Privilegia à Romanis Pontificibus, Regibus & Principibus Canobio concessa, nec non Ecclesie parochiales huic Monasterio incorporatas confirmavit. Albertus Dux Bavaria dedit Monasterio privilegium, ne salis exactiones ex urbe Monacensi usq. ad Canobium exigantur. Idem Dux feudum banni Lyngensis cum diuerso rio & alijs libertatibus eiusdem pagi concessit

XIV. BERNARDVS. An. 1464.

XV. IOANNES IV. [Cellarius] An. 1471.

Sigismundus Dux Bau. constructi, consecrari & pingi curavit altare mediū in hon. S. Cruci. An. 1484

XVI. HENRICVS Erngries, An. 1487.

N

XVII.

XVII. GEORGIUS Molitor, An. 1498 hic imaginem S. Martini, & Imaginem D. Virginis stantis, Iesulumq; in vlnis eius sedentis ex argento confecit. Brachium quoque argento fabricauit.

XVIII. PETRVS Streitl, An. 1500. Interfuit Synodo, quam Henricus Episcopus Dilingæ habuit, An. 1506. Imaginē Iesuli stantis ex argento, Altaria S. Michaelis, SS. Apostolorum, S. Anne, S. Sebastiani, S. Leonardi fieri curauit; Tres Calices argent eos deauratos emit, maximam campanam fundi, eamq; Mariam vocari voluit.

XIX. IOHANNES V. Dutzinger, An. 1520.

Wilhelmus Dux Bauaria concessit huic Canobio, vt in posterum duabus sagenis in lacu Vermium vteretur, deinde artem nouam piscandi, quæ dicitur, mit den rollen / vnd Springer / tertio, mit den Gladern vnd Krautsegen / à cornu lacus vsq; ad septem quarto, vt habeat seu imponat baculos à festo S. Georgij, vsq; ad festum S. Bartholomæi: quinto, den Renckenlaich per totum Aduentum.

Hic Præpositus construxit turrim Ecclesie D. Virginis sacræ, An. 1522. Pegma seu sacrarium, in quo asseruatur venerabile Sacramentum magno sumptu ex lapide fieri curauit. An. 1524 sedilia in Choro affabrè fecit An. 1521. Ambitum variis picturis exornauit, Anno 1528. Deniq; Lacunar opere lignario in templo fieri curauit, An. 1534.

XX. IOHANNES VI. Fabri, An. 1535.

Hic Præpositus curauit fieri præsepe Domini, vnâ cum tribus Regibus in Sacello S. Catharina: nouum quoq; ædificium supra dormitorium extruxit pro recreationis loco.

XXI. FRANCISCVS Griemold. S.R. Eccl. Com. Palat. factus An. 1541. postulat in administratorem Canobij R H O R, Anno 1551. Synodis interfuit, quas Otho Cardinalis Dilingæ celebrauit Anno 1548. & 1567. Emit Crucem in casula cum corporali CCL. florenis An. 1563. Huius etiam iussu Organum factum est, Anno 1564. Refectorium hyemale construxit, & horreum pro condendis frugibus, Anno 1566. quo eodem Anno Dn. I A C O B A, Ducissa, Wilhelmi Boiorum Ducis vidua donauit Canobio Casulam ex auro crispante confectam.

XXII. CASPARVS Weifs, An. 1572. Hic altare in Choro de nouo CC. florenis construxit Anno 1587. Item Altare B. Virginis Anno 1577. & Altare S. Augustini Anno 1578. Imagiem argenteam Caspari Regis, munera Christo recens nato ferentis fieri mandauit Anno 1588. Nouam habitationem pro Principibus extruxit Anno 1589. David Abbas in Andex & Hieronymus Stor Vicarius Augustanus, Præpositum & Conuentum redegerunt in meliorem viuendi modum, quibus chartas reformationis præscripserunt Anno 1592.

FERDINANDVS Dux Bauariæ fieri curauit vestes sacerdotis ministrorum. que, nec non planetam cum tegumento Altaris ex holoferico flauis coloris, his addidit vexillum magnum eiusdem panni & coloris.

XXIII. WOLFGANGVS Scriba. An. 1592. Pollubrum cum duobus vrceolis ex argento fieri curauit An. 1592. Sacellum D. Virginis pulcherrimis imaginib. exornauit eod. anno. Vendidit Ser.º Duci Guilielmo predium Schleisheimense, cuius pretio maximum ex alienum, quod antecessor conflauerat, dissoluit: tunc idem Dux vt animaduertit hoc ipsum Canobium propter nimia debita redigi ad paupertatem, sua sponte donauit Ius patronatus Ecclesie Reichlingensis, vnde quotannis ducenti Canobio soluentur floreni. Anno 1593 Introitum Monasterij cum turricula, & molendinum construxit, An. 1594. Et hoc ipso tempore adhuc Præpositura præst feliciter & cum laude.

BERCHTOLSGADEN.

MONASTERIUM Canonicorum Regularium S. Augustini Ioannes Aueninus in hac fundatione variat, Nam in lib. 5. Annal. fol. 552, ponit: Chuno à Medling